

Mariedalsskolan och Bergs skola

Plan mot
**Diskriminering och kränkande
behandling**

Läsåren 2016-17-18

Innehåll

**LYSEKILS
KOMMUN**

.....	1
Mariedalsskolan och Bergs skola	1
Plan mot.....	1
Diskriminering och kränkande behandling	1
Läsåret 2016-17-18	1
Mariedalsskolans och Bergs skolas plan mot diskriminering och kränkande behandling	3
Utvärdering och revidering av likabehandlingsplan höstterminen 2016	4
Främjande insatser läsåret 2016 -18	4
Klassindelningar	4
Jämlikhet	5
Läsårsstart 2016 - 2018	5
Temadagar	5
Rutiner för akuta situationer	8
Kön	15
Könsidentitet eller könsuttryck	15
Etnisk tillhörighet	15
Religion eller annan trosuppfattning	15
Funktionsnedsättning	15
Sexuell läggning	16
Ålder	16

Mariedalsskolans och Bergs skolas plan mot diskriminering och kränkande behandling

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Grundskola, förskoleklass, Fritidshem
Ansvarig: för planen Rektor Lil Olsson

Vår vision

Alla elever och all personal som arbetar på Mariedalsskolan och Bergs skola skall känna sig trygga samt bemötas och behandlas med respekt för den person de är.

Alla skall känna sig lika mycket värda och alla skall ha en likvärdig behandling.

Genom att främja aktiviteter som bidrar till att stärka relationer skapas ett gott klimat på skolorna.

På båda skolorna skall det råda **nolltolerans mot kränkningar**.

Planen gäller till 2018-06-20

Elevernas delaktighet

Delaktighet genom diskussioner klassråd och elevråd.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Delaktighet via föräldrarådet.

Genomgång/revidering med vårdnadshavare har skett vårterminen 2016 på terminens sista föräldraråd.

Ansvarig: Rektor

Personalens delaktighet

Likabehandlingsplanen skall vara ett levande och aktuellt dokument.

Planen ska diskuteras regelbundet i olika forum såsom arbetslagsmöten, personalmöten etc.

Publicering av planen

Likabehandlingsplanen publiceras på V-klass på respektive skolas sida,

Ansvarig: Rektor

Förankring av planen

Rektor ansvarar för att Likabehandlingsplanen är aktuell och känd för alla som arbetar på skolan.

Rektor ansvarar för att **all** nyanställd personal får information om innehåll och arbetsgång i skolornas likabehandlingsplan.

Planen revideras vartannat år.

Elevversionen av Likabehandlingsplanen presenteras och diskuteras i alla klasser första skolveckan då höstterminen startar.

Klasslärare samt ansvarig personal på fritidshemmet och i förskoleklass ansvarar för att elever och vårdnadshavare får information om skolans Likabehandlingsplan. Både elevversionen och den övergripande planen.

Utvärdering och revidering av likabehandlingsplan höstterminen 2016

Ansvarig för att likabehandlingsplanen utvärderas:
Lil Olsson Mariedalsområdets rektor

I samband med revidering/utvärdering har skolans personal tagit del av Skolverkets "Vad fungerar" en rapport från forskning i skolan.

Utifrån utvärdering har planen reviderats.

Främjande insatser läsåret 2016 -18

Mål och syfte

- Skolornas elever skall respektera varandra utifrån diskrimineringsgrunderna.
- Alla elever skall behandlas så att de har lika rättigheter och möjligheter.
- Genom medvetet arbete i faddergrupper främjas elevernas sociala relationer mellan elever i alla åldrar samt bidrar till att öka respekten för varandra och varandras olikheter. Fadderverksamheten skall löpa som en röd tråd genom elevens hela skolgång inom Mariedalsområdet.
- Klassläraren ansvarar för att skolans ordningsregler förankras i alla klasser och grupper i samband med läsårets start.
- Ordningsreglerna skall så snart genomgång skett i klass och på fritidshemmet skickas hem. Syftet är att elev och vårdnadshavare skall läsa och diskutera ordningsreglerna tillsammans hemma

Genomförande läsåret 2016 -18

Organisation av personal

Genom arbete i årskurslag, och arbetslag ges personalen tid för att reflektera över det pedagogiska innehållet samt över förhållningssätt och bemötande.

Skolans värdegrund skall återkommande diskuteras på personalmöten under läsåret.

Ett utvecklingsarbete har pågått under tre terminer på pedagogiskt forum.

All personal på skolan har läst och diskuterat litteraturen "Vilse i skolan" av Ross Green.

Ett arbete som bidragit till gemensam syn hos personalen gällande bemötande och förhållningssätt.

Klassindelningar

Fr.o.m. läsåret 2013 ser vi en årskurs som en klass.

Detta medför möjligheter för både elever och personal, eftersom det genom

årskurslistor går att skapa flexibla grupper om det behövs. Grupperna kan också ändras

under ett läsår om behov skulle uppstå. Eleverna lär känna varandra och ges möjlighet till fler relationer. Bl.a. arbetar FA personal och elever med utomhuspedagogik i blandade grupper inom årskursen. Detta har bidragit till att minska konkurrensen mellan klasser.

Jämlikhet

Under läsåret 2016-18 kommer tid på personalmöten att ägnas åt diskussioner som rör relationer mellan könen samt, genus och jämställdhet i det pedagogiska arbetet. Som utgångspunkt för diskussioner används aktuell litteratur från Skolverkets serie "Forskning förskolan".

Läsårsstart 2016 - 2018

Inom de första skolveckorna planeras schemabrytande aktiviteter för arbete i faddergrupper, arbete som främjar kamratskap och relationer samt arbete i grupper för att förankra skolornas ordningsregler.

Temadagar

Temadagar för läsåret 2016-17-18 skall planeras i slutet av vårterminen 2016 och 2017. Genom gemensamma temadagar i faddergrupper ökar elevernas möjligheter att skapa nya sociala relationer vilket leder till ökad gemenskap på skolorna.

Genom detta arbetssätt minskar risken för kränkande behandling inom årskurser och mellan årskurser.

Genom arbete i faddergrupper kommer samarbete mellan pojkar och flickor i olika åldrar öka. Viktigt att öka respekt och förståelse för varandras olikheter och kön.

Alla elever oavsett ålder, funktionsnedsättning skall delta på temadagarna.

"Trygghetsvandring" med de yngsta eleverna skall ske vid läsårets start. Dels för att visa eleverna var de får vara och leka, dels för att eleverna ska bekanta sig med skolans olika områden.

Gruppindelningar

Eleverna delas i faddergrupper. För att skapa trygghet och kontinuitet arbetar vi i samma faddergrupper under elevernas tid på skolorna.

Varje år tillförs förskoleklassens elever, elever i årskurs 4 från Bergs skola och sexorna slutar. Gruppindelningen är väl genomtänkt av pedagogerna.

Plan finns för arbete i faddergrupper.

Raster

Mariedalsskolan har en gemensam fadderrast för hela skolan varje vecka, fredag kl 09.20-09.40. Eleverna önskar ytterligare raster varje vecka för faddrarna.

Bergs skolas elever (endast 40 elever) har alla raster gemensamt under skoldagen.

Kartläggning av skolans område

Kartläggning av skolornas område ur ett elevhälsoperspektiv sker regelbundet.

Eleverna markerar områden på skolgården samt i skolans lokaler som kan kännas otrygga.

Denna kartläggning har genomförts januari 2016, maj 2016.

Sammanställts av skolans rektor. Resultatet analyseras av skolans elevhälsa team och presenteras på efterföljande APT.

På Bergs skola har ingen kartläggning av skolans område genomförts.

Värdegrundsarbete

Fortsatt värdegrundsarbete kommer att ske regelbundet genom läsning av litteratur med efterföljande diskussioner på pedagogiska konferenser.

Kollega handledning och strategidiskussioner sker i grupper på APT. Personal från båda skolorna har gemensam APT.

Kartläggning

Kartläggningsmetoder som skall användas

Kartläggning över otrygga platser på skolan	Ansvar: EHT
Utvecklingssamtal, IUP samtal	Ansvar: Klasslärare
Klassråd, Elevråd, Föräldraråd	Ansvar: Rektor
Enkät till alla skolans elever om trivsel och Arbetsro, Genomförs av kurator	Ansvar: Rektor ansvarar för genomförandet
Sociogram (frivilligt)	
Hälsosamtal åk 1 och 4	Ansvar: Skolhälsovården
Elevenkät och föräldraenkät åk 2 och 5	
SKL:s enkät genomförs i februari-mars	Ansvar: Förvaltning
Kartläggning gällande barn i behov av särskilt stöd	Ansvar: Rektor, EHT, klasslärare
Vuxnas iakttagelser	Ansvar: All personal
Utvärdering åk 6 "Röda-gröna lappen"	Ansvar: Rektor
Regelbundna utvärderingar i klassen/gruppen	Ansvar: Klasslärare/Fritidspedagog

(Områden som berörs i kartläggningen: Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller köns uttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder)

Eleverna involveras i kartläggningen genom :

- Att markera otrygga platser på en karta över skolornas områden.
- Att skolans elever svarar på enkät om trivsel och arbetsro i oktober.
- Att eleverna i åk 2 och 5 svarar på en enkät gällande trivsel och skolarbete under feb/mars
- Att delta i utvärdering i åk 6 (Röda-gröna lappen)
- Klassråd och elevråd
- Utvecklingssamtal/IUP samtal
- Hälsosamtal
- Enskilda samtal

Personalen involveras i kartläggningen genom:

- Uppföljning av enkät i oktober: 3 samtal genomförs med elever som inte trivs, känner att de får hjälp eller upplever att det är arbetsro på lektionerna.

- Regelbundna samtal i klasser och grupper om diskriminering och kränkande behandling
- Regelbundna klassråd
- Regelbundna elevråd
- Föräldramöte
- Utvecklingssamtal enligt plan/IUP samtal
- EHT möten
- Iakttagelser bl.a. under rast ansvar och rastaktiviteter
- Olika personalkonferenser

Förebyggande åtgärder 2016 -18

Insatser för att öka elevernas trygghet och trivsel

Åtgärd och uppföljning genom:

- Medvetet arbete med att främja arbetsro i alla klasser. EHT besöker klasser och stöd kan erbjudas till klasslärare då åtgärder behövs gällande arbetsro under lektioner.
- Arbetsro under lektioner diskuteras under medarbetarsamtal
- Klasslärare genomför tre samtal med elever som inte trivs, inte upplever att de har kamrater, inte tycker att de får den hjälp de behöver
- Kartläggning av skolornas områden
- Enkät åk 2 och 5
- Skolans utvärdering åk 6 (Rektor)
- Personalens iakttagelser
- Ordningsregler som är tydliga och kända av alla
- Regelbundna diskussioner i värdegrunds frågor på personalmöten för att öka personals samsyn
- Fortbildning för personalen i värdegrundsfrågor och vägledande samspel, ICDP
- Delade raster årskurs 1-3 och 4-6 (endast Mariedalsskolan)
- Arbete i faddergrupper utifrån skolans plan (endast Mariedalsskolan)
- Gemensamma temadagar på skolorna
- Sociogram kan genomföras i klasser och grupper för att se gruppens sociala samspel

Forum och rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

- Iakttagelser från vuxna i klassrum/ på fritids och på raster (under hela skoldagen).
- Kontinuerliga klassråd och Elevråd
- Utvecklingssamtal/IUP-samtal
- Elevhälsoteamet uppmärksammar händelser som inträffar och hittar åtgärder som förbättrar för eleverna tillsammans med personal
- Elevhälsoteamet följer upp enkäter som genomförs i oktober och februari varje läsår, rektor ger lärare i uppdrag att ha samtal med elever som inte trivs i skolan, upplever sig ha kamrater eller känner att de får den hjälp de behöver
- Personal med rast ansvar observerar regelbundet elevernas samspel

Ansvarig Rektor och personal

Rutiner för akuta situationer

Policy

På Mariedalsskolan och Bergs skola tolereras inte någon form av diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling. Om något av ovanstående inträffar skall följande rutiner följas:

VIKTIGT!! Vid diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling skall rektor kontaktas omedelbart.

Rektor skall också omgående anmäla till huvudman.

Huvudmannen har skyldighet att utreda kända trakasserier och kränkande behandling skyndsamt enligt 2 kap. 7 § diskrimineringslagen (2008:567) och 6 kap 10 § Skollagen (2010:800)

Om kränkande behandling, diskriminering eller trakasseri skett, ska elever, vårdnadshavare och personal som upptäckt detta kontakta:

Ansvarig klasslärare, ansvarig fritidspersonal, rektor eller annan personal på skolan som de känner förtroende för

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever

OBS! Verksamheten är skyldig att utreda påstådda trakasserier eller kränkande behandling samt vidta relevanta åtgärder för att snarast komma till rätta med dessa.

1. Ansvarig klasslärare till de inblandade eleverna samtalar med inblandade elever direkt och samlar skyndsamt in så mycket information som möjligt gällande händelsen. Överenskommelse om vad som gäller för fortsatt arbete görs. En plan för uppföljning och utvärdering upprättas. Dokumentera samtalen. *Dokumentation som skall användas bilaga 3*
2. **OBS!!** Dokumentationen lämnas till rektor. Rektor anmäler händelsen till förvaltningschef/huvudman.
3. Klassläraren gör en bedömning av läget tillsammans med rektor.
4. Utifrån den gemensamma bedömningen kontaktar klassläraren förälder för att ge information om händelsen via telefon alternativt bokar möte med förälder, lärare och elev.
5. Uppföljningsmöte alternativt telefonåterkoppling bokas inom två veckor

Om händelsen upprepas meddelas rektor att kränkningen inte upphört

1. Rektor och kurator/pedagog samtalar med eleverna. Vårdnadshavarna kontaktas innan samtalet med eleverna och erbjuds att närvara.
2. Övrig personal informeras vid behov.
3. Rektor anmäler den upprepade händelsen tillförvaltningschef/huvudman. Rutin och blankett finns för anmälan till huvudman.
4. Möten för uppföljning bokas.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal

Elever som upplever sig diskriminerade eller på annat sätt kränkta av personal är i en särskilt utsatt situation eftersom de är i beroendeställning. Det är viktigt att eleven har förtroendefulla samtal med någon i personalgruppen.

Om elev känner sig kränkt av någon vuxen på skolan skall den eleven/eleverna eller elevens föräldrar kontakta rektor omedelbart.

Om personal upplever att elev kränks av annan personal skall det inträffade anmälas till rektor omedelbart

Rektor

- startar en utredning av händelsen omedelbart
- samtal med inblandad personal sker omedelbart
- samtal med elev och vårdnadshavare bokas omedelbart
- anmäla ärendet till huvudmannen

Dokumentation

- Alla samtal skall dokumenteras enligt underlaget som bifogas planen
- Blankett för dokumentation bifogas planen.

Offentlighets och sekretessbestämmelser

- Skolan har skyldighet att dokumentera på ett sådant sätt att dokumentationen följer bestämmelserna i personuppgiftslagen (1998:204).
- Enligt den lagen får vi inte dokumentera på ett sådant sätt så att elev eller närstående till eleven kan komma till skada.
- **Arbetsmaterial** är ej offentligt material. Arbetsmaterial kallas det så länge dokumentation pågår.
- Då dokumentationen är avslutad är den offentlig om dokumentationen inte sekretessbeläggs
- Hela dokumentationen eller delar av den kan sekretessbeläggas av rektor.
- Om dokument ej sekretessbelagts och sedan begärs ut kan den inte ges ut innan en sekretessbedömning gjorts av rektor som också är den som lämnar ut dokumentationen.
- Utlämningen skall ske skyndsamt.

Brottslig handling/anmälan till socialtjänst

En del trakasserier och kränkande behandling kan utgöra brott.

Rektor gör en bedömning av om polisanmälan skall ske.

Om det misstänks att ett barn eller en ungdom far illa och på ett eller annat sätt behöver stöd, hjälp eller skydd är skolans personal skyldig enligt lag att anmäla till socialtjänsten.

Personal meddelar rektor.

Rektor tillsammans med personal anmäler till socialtjänsten

Vid händelser som inneburit allvarlig fara för liv eller hälsa skall rektor anmäla till Arbetsmiljöverket.

Bilagor

- Bilaga 1 Definitioner och begrepp
(*Skolverkets Allmänna råd sid 8-9 samt samt sid 47-48*)
- Bilaga 2 Mariedalsskolans och Bergs skolas ordningsregler
- Bilaga 3 Underlag för dokumentation
- Bilaga 4 Diskrimineringsgrunderna enligt *DO*

Bilaga 1. Definitioner och begrepp

Följande definitioner och begrepp används i de allmänna råden och är bland annat hämtade från *diskrimineringslagen, skollagen och propositionen Ett starkare skydd mot diskriminering (prop. 2007/08:95)*.

En person är skyddad mot diskriminering utifrån de i diskrimineringslagen angivna *diskrimineringsgrunderna*. De sju *diskrimineringsgrunderna* är kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning och ålder.

Direkt diskriminering innebär att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Man kan också i vissa fall diskriminera genom att behandla alla lika, så kallad *indirekt diskriminering*. Med detta menas att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse eller ett förfaringsätt som framstår som neutralt men som i praktiken missgynnar ett barn eller en elev av skäl som har samband med en viss diskrimineringsgrund, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringsättet har ett berättigat syfte.

Med begreppet *likabehandling* menas att alla barn eller elever ska behandlas så att de har lika rättigheter och möjligheter oavsett någon diskrimineringsgrunderna. Det innebär dock inte alltid att alla barn och elever ska behandlas lika, se indirekt diskriminering.

Trakasserier innebär ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Sexuella trakasserier innebär ett handlande av sexuell natur som kränker någons värdighet. Sexuella trakasserier behöver inte ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna. För att underlätta läsningen inryms i den här skriften begreppet sexuella trakasserier i begreppet trakasserier

Med diskrimineringsgrunden *könsöverskridande identitet eller uttryck* menas att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Med diskrimineringsgrunden *etnisk tillhörighet* menas nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Med *funktionshinder* menas varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Med *sexuell läggning* menas homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Med *kränkande behandling* menas ett uppträdande som utan att ha samband med någon diskrimineringsgrund kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Med *elev* avses den som utbildas eller söker till annan utbildning än förskola som regleras i skollagen. Med *barn* menas den

som deltar i eller söker till förskolan eller annan pedagogisk verksamhet enligt 25 kapitlet skollagen.

Huvudman: Den som är huvudman för skollagsreglerad verksamhet, dvs. den ansvariga kommunala nämnden eller styrelsen för fristående verksamheter. I diskrimineringslagen används begreppet utbildningsanordnare men i den här skriften används begreppet huvudman oavsett vilken lagstiftning det rör sig om

Allmänna råd "Arbete mot diskriminering och kränkande behandling" sidan 8-9.

Ordningsregler Mariedalsskolan och Bergs skola läsåret 2016-17

För att vi alla skall trivas tillsammans och för att du och alla som arbetar på skolan skall känna sig trygga och må bra under hela skoldagen behöver vi tänka på följande

- Vi är goda skolkamrater
- Vi använder ett vårdat språk mot alla på skolan
- Alla har ansvar för att det skall vara arbetsro i klassrummet så att alla elever kan arbeta i lugn och ro
- Vi har ett gemensamt ansvar för skolans miljö både inomhus och utomhus
- Vi stannar inom skolans område under hela skoldagen
- Snöbollskastning och mulning är inte tillåtet
- Bollar används på anvisad plats
- Vi använder inte mobiltelefoner under skoldagen

Om du orsakat medveten förstörelse av skolans egendom får dina vårdnadshavare betala ersättning

Om du ej följer skolans regler kontaktas dina vårdnadshavare

Om du haft med dig värdesaker till skolan som blir stulna får du ingen ersättning från skolan. Lämna därför dina värdesaker hemma

Om du inte bryr dig om tillsägelser kontaktas dina vårdnadshavare av personal på skolan

Klipp av och lämna till Klasslärare

Vi har tillsammans tagit del av Mariedalsområdets ordningsregler läsåret 2016-17

Elevens namn

Vårdnadshavares namn

Dokumentation gällande insatser – Kränkande behandling

Dokumentationen avser:

Namn: _____

Pers.nr: _____

Vårdnadshavare:

Namn och kontaktuppgifter

Händelse/Vad har hänt!!

Handlingsplan/Vad gör vi?

Vad?

Vem?

När?

Sammanfattning och bedömning

Resultat och uppföljning

Lysekil 201

.....

Diskrimineringslagen förbjuder diskriminering som har samband med kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Kön

Om du har blivit diskriminerad av skäl som har samband med kön kan du anmäla detta. Förbudet mot könsdiskriminering omfattar också personer som avser att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet.

Könsidentitet eller könsuttryck

I diskrimineringslagen står att diskriminering som har samband med *könsöverskridande identitet eller uttryck* är förbjuden. Med det menas personer med en könsidentitet eller ett könsuttryck som hela tiden eller periodvis skiljer sig från könsnormen, exempelvis transvestiter eller intersexuella.

Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen *könsidentitet eller könsuttryck*. Alla människor har könsidentitet och könsuttryck, inte bara transpersoner. Med könsidentitet eller könsuttryck menar Diskrimineringsombudsmannen en persons identitet eller uttryck i form av kläder, kroppsspråk, beteende eller annat liknande förhållande med avseende på kön.

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt lagen en individs nationella och etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Alla människor har en eller flera etniska tillhörigheter. Alla kan därför bli utsatta för etnisk diskriminering – samer, romer, personer med svensk, somalisk, bosnisk etnisk tillhörighet och så vidare. Den etniska tillhörigheten bygger på självidentifikation. Det är alltså individen själv som definierar sin eller sina etniska tillhörigheter.

Religion eller annan trosuppfattning

Alla som har en religion eller en annan trosuppfattning omfattas av skyddet mot diskriminering, exempelvis muslimer, kristna, buddister och ateister.

Funktionsnedsättning

I diskrimineringslagen står att diskriminering som har samband med *funktionshinder* är förbjuden. Med det menas enligt lagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en människas funktionsförmåga. De kan bero på skador eller sjukdomar, som fanns vid födseln, har uppstått senare eller förväntas uppstå.

Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppet *funktionsnedsättning*. Funktionsnedsättning beskriver nedsättning av fysisk, psykisk eller intellektuell

funktionsförmåga. Det är alltså något som en person har, inte något som en person är. Diskrimineringsombudsmannen anser att ett funktionshinder snarare är något som uppstår i en miljö som ställer upp hinder för personer med funktionsnedsättning.

Funktionsnedsättning kan märkas mer eller mindre i olika situationer som till exempel allergier, dyslexi, hörsel och synskador med mera. Graden av funktionsnedsättning har ingen betydelse för lagens skydd mot diskriminering. Du är alltså även skyddad av lagen även om du har en mindre omfattande funktionsnedsättning.

Sexuell läggning

Homosexuella, heterosexuella och bisexuella kan anmäla diskriminering som har samband med sexuell läggning.

Ålder

Med ålder menas enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd. Alla människor, oavsett ålder, kan anmäla diskriminering som har samband med ålder.